

Силабус курсу

Фінансова грамотність в умовах цифрової трансформації суспільства

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань - А Освіта
спеціальність - А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізація – А5.39 Цифрові технології
освітньо-професійна програма – Фінансова грамотність
Рік навчання: 2, Семестр: 3
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент **Довбуш Андрій Васильович**

Контактна інформація

a.dovbush@wunu.edu.ua, +380671515930

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінансова грамотність в умовах цифрової трансформації суспільства» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навиків підвищення фінансової грамотності в умовах цифрової трансформації суспільства.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
6/4	Тема 1. Фінансова грамотність населення: сутність, необхідність, основні компонент	Студент має знати та вміти визначати сутність і значення фінансової грамотності населення, характеризувати її основні компоненти, розуміти необхідність фінансової грамотності для прийняття обґрунтованих фінансових рішень, а також застосовувати отримані знання для ефективного управління особистими фінансами.	Тести, питання, задачі
4/2	Тема 2. Вплив психології грошей на формування фінансово та професійно грамотної особистості	Студент має знати та вміти визначати сутність психології грошей та її вплив на фінансову поведінку особистості, характеризувати взаємозв'язок психологічних чинників із формуванням фінансової та професійної грамотності, розуміти особливості прийняття фінансових рішень, а також застосовувати отримані знання для формування раціональної фінансової поведінки.	Тести, питання, задачі
6/4	Тема 3. Особисте фінансове планування і цифрова трансформація суспільства: аспекти взаємовпливу	Студент має знати та вміти визначати сутність і принципи особистого фінансового планування, характеризувати його взаємозв'язок із цифровою трансформацією суспільства, аналізувати вплив цифрових технологій на управління особистими фінансами, а також застосовувати цифрові інструменти для планування, контролю та оптимізації особистих фінансових ресурсів.	Тести, питання, задачі
4/4	Тема 4. Податкова культура і	Студент має знати та вміти визначати сутність податкової культури та її значення для професійного зростання,	Тести, питання,

	професійне зростання	характеризувати взаємозв'язок податкової грамотності, податкової поведінки та професійної компетентності, а також застосовувати отримані знання у професійній діяльності.	задачі
6/4	Тема 5. Заощадження та інвестиційна грамотність в умовах цифрової трансформації суспільства	Студент має знати та вміти визначати сутність і значення заощаджень та інвестиційної грамотності, характеризувати особливості заощаджувальної та інвестиційної поведінки в умовах цифрової трансформації суспільства, оцінювати можливості й ризики цифрових фінансових інструментів, а також застосовувати цифрові технології для прийняття обґрунтованих рішень щодо заощадження та інвестування.	Тести, питання, задачі
4/2	Тема 6. Страхування і страхова грамотність населення	Студент має знати та вміти визначати сутність і значення страхування та страхової грамотності населення, характеризувати основні види страхування та принципи страхових відносин, оцінювати умови страхових послуг і пов'язані з ними ризики, а також застосовувати отримані знання для прийняття обґрунтованих рішень у сфері страхування.	Тести, питання, задачі
6/2	Тема 7. Пенсія та пенсійне забезпечення громадян	Студент має знати та вміти визначати сутність пенсії та пенсійного забезпечення громадян, характеризувати основні принципи та механізми пенсійного забезпечення, розуміти особливості формування пенсійних прав і доходів громадян, а також застосовувати отримані знання для планування майбутнього пенсійного забезпечення.	Тести, питання, задачі
4/4	Тема 8. Фінансова поведінка і фінансова грамотність населення: сфери взаємовпливу	Студент має знати та вміти визначати сутність фінансової поведінки та фінансової грамотності населення, характеризувати основні сфери їх взаємовпливу, розуміти чинники формування фінансової поведінки, а також застосовувати отримані знання для прийняття обґрунтованих фінансових рішень та формування відповідальної фінансової поведінки.	Тести, питання, задачі
6/4	Тема 9. Фінансове шахрайство і фінансова безпека громадян у контексті цифрової трансформації суспільства	Студент має знати та вміти визначати сутність фінансового шахрайства та фінансової безпеки громадян, характеризувати основні види й способи фінансового шахрайства в умовах цифрової трансформації суспільства, розуміти ризики використання цифрових фінансових послуг, а також застосовувати знання та сучасні засоби захисту для забезпечення власної фінансової безпеки.	Тести, питання, задачі

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Методика викладання фінансової грамотності : навч. посібн. / за ред. д.е.н., проф. Кізими Т.О. і д.пед н., доц. Ребухи Л.З.; 2-е вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с.
2. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с.
3. Сидорчук А. Фінансова стійкість домогосподарств: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 474 с. (23,4 д.а.).
4. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finteh2025.pdf
5. Фінансові технології : навчальний посібник / В. В. Корнеєв, О. І. Береславська, А. І. Гулей та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. В. Корнеєва. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 244 с.
6. Цифрова економіка : підручник / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватий, д.е.н., проф. О. М. Десятнюк, д.е.н., проф. О. В. Птащенко,. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 520 с.

Додаткові:

1. Chai, A., Moneta, A. Retrospectives Engel Curves. Journal of Economic Perspectives. 2010. vol.24. no. 1. pp. 225–240.
2. Goodman L., Fabozzi F. Managing a Portfolio of Collateralized Debt Obligations. The Journal of Investing. 2003. 12 (4). pp. 22–30. URL : 10.3905/joi.2003.319564
3. Householdsavings. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL : <https://data.oecd.org/hha/household-savings.htm>
4. Langel M., Tillé Y. Corrado Gini, a pioneer in balanced sampling and inequality theory. Metron – International Journal of Statistics. 2011. LXIX. C.45-65. DOI: 10.1007/BF03263549.
5. Markowitz Harry M. Portfolio Selection. Journal of Finance. Vol. 7. №. 1. 1952. pp. 71–91. URL : https://www.math.hkust.edu.hk/~maykwok/courses/ma362/07F/markowitz_JF.pdf
6. Modigliani F. Life-cycle, individual thrift and wealth of nations. American Economic Review. 1986. Вип. 76. №. 3. С. 297–313. URL: <https://www.jstor.org/stable/1813352>
7. Пшик Б., Адамик М., Медуник Н., Михалевич Р., Сидорчук А. Механізми активізації інвестиційного потенціалу домогосподарств в Україні: макроекономічний аспект. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. № (4) 39. 2021. С. 349–361.
8. Сидорчук А. Практика та проблематика використання в Україні ризикових та безризикових інструментів заощаджень домогосподарств. Бізнес-навігатор. Випуск 5 (66). 2021. С. 53–59.
9. Кириленко О., Коваль С., Сидор І., Сидорчук А. Аналіз витрат як складова оцінки фінансового стану домогосподарств. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. Том 3 (44). 2022. С. 82–91.
10. Кириленко О., Сидорчук А. Поняття та оцінка інвестиційного потенціалу домогосподарств. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. Том 1 (43). 2022. С. 5–11.
11. Сидорчук А. The practice of household expenditure in Ukraine: factor analysis and estimate. Green, Blue & Digital Economy Journal. Volume 3 Number 1. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2022. С. 47–53.
12. Сидорчук А. Теоретичні засади оцінки фінансового стану домогосподарств. Sworld Journal. № 13 (2). 2022. С. 32–36 (0,34 д.а.).
13. Качула С., Лисяк Л., Терещенко Т. Фінансова поведінка домогосподарств регіонів України як підґрунтя забезпечення їх стійкості в умовах економічної нестабільності. Науковий погляд: економіка та управління. 2023. №2 (82). С. 108–115.
14. Кириленко О., Сидорчук А. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах воєнного стану. Світ фінансів. 2023. С. 68-83.
15. Сидорчук А. Modelling of household financial behaviour. Modern engineering and innovative technologies. Issue 28. Part 1. 2023. С. 98-103.
16. Сидорчук А. The financial sustainability during household life-stages. Інтернаука. № 7 (75). 2023. С. 10-13.

17. Kyrylenko O., S. Koval S., Sydor I., Sydorchuk A. The sufficiency of household incomes: estimation and economic interpretation for their financial stability. Journal of Governance and Regulation. 2024. Vol. 13. Issue 2. С. 86-95.

18. Сидорчук А. Дуальне забезпечення фінансової стійкості домогосподарств: принципи та складові. Ефективна економіка. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.63>.

19. Сидорчук А. Методологічні підходи до дослідження фінансової стійкості домогосподарств. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 7. С. 112-116.

20. Сидорчук А. Функції фінансів домогосподарств: теоретичне обґрунтування та практика реалізації. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2025. № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/3041-2390-2025-05-03-01>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансова грамотність в умовах цифрової трансформації суспільства» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
10 %	10 %	10%	10%	20%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Поточне оцінювання	Модульний контроль	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 1-4 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-4 темах Теоретичні питання (2 питання по макс. 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 5-9 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 5-9 темах Теоретичні питання (2 питання по макс. 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів	2 бали за тему – макс. 8 балів. Теми 5–9 – 2 бали за тему – макс. 10 балів	25 тестів по 2 бали – макс. 50 балів. Теоретичне питання (2 питання по макс. 25 балів) – макс. 50 балів

Поточне опитування під час заняття оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 1-9 темах.

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Підсумкова модульна контрольна робота по 1-9 темах складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів .

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Самостійна робота:

2 бали – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань.

1 бал – в цілому володіє навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Екзамен – вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума

балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 25 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 50 балів;

2 бали – на тест надано правильну відповідь.

теоретичного (проблемного) питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 25 балів за кожне.

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Оцінювання

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)